

Középiskolás fokon ⁽¹⁾

Megyei állambiztonság a rendszerváltás hajnalán

„»A rendelkezésre álló adatok szerint nevezett személy iskolatársai előtt becsmérelte a kommunistákat, sértő lealacsonyító kifejezésekkel illetve az ismert zenészeket alapján Romániát és a cigányokat.« Még ezen a napon házkutatást tartottak BJ szüleinek a lakásán, amelynek során a rendőrség lefoglalt egy határidőnaplót valamint négy darab A4-es papírt, rajta a CPg és a Mos-oi együttesek néhány dalszövegével.»

Bevezetés

A Komárom Megyei rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerve 1988. március elején szerzett tudomást BJ középiskolai tanuló „ellenséges” megnyilvánulásairól. Március 14-én nyomozást rendeltek el az ügyben, méghozzá a BTK 269§(2)-be ütköző cselekmény miatt. Mint a Belügyminisztérium III/1. (vizsgálati) osztályának küldött távmondásban megfogalmazták: „A rendelkezésre álló adatok szerint nevezett személy iskolatársai előtt becsmérelte a kommunistákat, sértő lealacsonyító kifejezésekkel illetve az ismert zenészeket alapján Romániát és a cigányokat.” Még ezen a napon házkutatást tartottak BJ szüleinek a lakásán, amelynek során a rendőrség lefoglalt egy határidőnaplót valamint négy darab A4-es papírt, rajta a CPg és a Mos-oi együttesek néhány **dalszövegével**.

A nyomozást április 12-én zárták le, majd az ügy iratait vádemelési javaslattal megküldték az ügyészségnek. A vizsgáló szervek megállapítása szerint BJ „alaposan gyanúsítható a Btk. 269. § 2. bek.-be ütköző sértő, lealacsonyító kifejezések használatával elkövetett közösség megsértés vétségével”. A városi ügyészség azonban - mint azt az itt közölt határozata mutatja - másként ítélte meg az esetet, és megszüntette a nyomozást, ugyanakkor BJ-t megrovásban részesítette. Az ügyészégi határozat ellen BJ nem élt panasszal. A nyomozás megszüntetése ellenére a megyei állambiztonsági szerv BJ-t ún. kutató nyilvántartásba vette. Az itt közölt dokumentumok BJ eredetileg 21-5872 számon nyitott, V-166193 számon irattározott vizsgálati dossziéjából valók.

A rendőrség szerint a középiskolás elsősorban azzal követte el közösséget sértő magatartást, hogy társainak a CPg és a Mos-oi együttes dalszövegeit mutatta meg. Mint ismeretes, az államszocialista rendszer a különböző ifjúsági, zenei szubkultúrákat nem egyszerűen devianciaként, hanem kifejezetten politikai kérdésként kezelte. A pártállam állandó veszélyforrást látott a kontrollja alól kibújni igyekvő „szervezetlen ifjúságban”. Különösen veszélyesnek tekintették a hetvenes évek végén Magyarországon is megjelenő punkot és új hullámot, amely demonstratív módon fejezte ki egy autonóm közeg kialakításának igényét, akkor, amikor úgy tűnt, a kultúrpolitikának sikerült a könnyűzenét szabályozott keretek között tartania. A rendszer olyannyira veszélyesnek ítélte ezeket az irányzatokat, hogy több együttes ellen büntetőeljárás is indítottak. Ezek közül kétségtelenül a CPg és a Mos-oi elleni vált a legismertebbé. A két együttes tagjai ellen majdnem egy időben folytatott eljárást, melynek eredménye ismert: míg a kommunista- és szovjetellenes punk-együttes tagjait (egy kivétellel) 2-2 évi letöltendő börtönbüntetésre ítélték, addig a szövegekben az antikommunizmust cigány-, arab- és románellenességgel vegyítő skinhead Mos-oi tagjai csupán felfüggesztett börtönt kaptak.

A fiatalok kilátástalanságát, perspektíva nélkülségét megszólaltató, mindent tagadó, vad dühöt kifejező zenekarok elleni fellépés ráadásul a társadalom legnagyobb részének támogatására is számíthatott, hiszen ezt a zenéjüket és a dalszövegeiket nemcsak a rendszer tartotta botrányosnak, hanem minden „normális” ember is. A hivatalos kultúrpolitika ki is használta ezt, és az egész szubkultúrát „szennyhullámnak”, fasisztának bélyegezte. Ennek egyik eszköze volt a CPg és a Mos-oi összemossa, és az előbbinek „cigánypusztító galeriként” való magyarázása, ami azért volt hazugság, mert a CPg-nek egyetlen ilyen dalszövege sem volt. Az összemossa egyik eszköze volt, hogy a két együttest egymás mellett emlegették - így tett a Komárom megyei állambiztonság képviselője is a BJ osztályában tartott osztályfőnöki órán.

A BJ-nál lefoglalt dalszövegek persze arra is rámutatnak, hogy a két együttes dalszövegei a fiatalok között is együtt terjedtek, és ők sem voltak egészen tisztában a kettő közötti különbséggel. Ezzel kapcsolatban elég csak SZÁ itt közölt tanúkihallgatási jegyzőkönyvére utalni. Am nem is ez az érdekes, hanem sokkal inkább az, hogy az együttesekre, ill. a szövegeikre maga a politikai rendőrség hívta fel a fiatalok figyelmét, és BJ csak ezek után mutatta azt meg az érdeklődő osztálytársainak. A rendőrség, sőt még a nyomozást megszüntető ügyészség szerint is, BJ ezzel bűncselekményt követett el. A képtelenség ebben csak az, hogy ezeknek a szövegeknek egy része ekkorra már nyilvánosságot kapott, méghozzá legálisan, a korszak rock életének fő irányítója, Erdős Péter jóvoltából. A *Felszólalás a szennyhullám ügyében* című elhíresült írásában ugyanis idézte a CPg „Erdős Péter” valamint a Mos-oi „Cigánymentes övezet” című számának néhány sorát. Friderikusz Sándor 1987-ben megjelent interjúkötete - amelyre egyébként az ebben az ügyben meghallgatott egyik tanú is hivatkozik - tartalmazta az Erdős Péter és Sebők János közötti „boksmeccs” írásos változatát, amely során Erdős az újnáci tendenciák bizonyítékaként ugyancsak [popup title="idézte a két szöveget." format="Default click" activate="click" close text="Friderikusz Sándor: Szigorúan nyilvános. Nyíltszíni interjúk és viták gyűjteménye. [Budapest,] szerzői kiadás, 1987. 147."] (Megjegyzem, hogy utóbbi esetben a Mos-oi együttes nevét nem említette, így - gyaníthatóan tudatosan - csak a CPg neve került negatív kontextusba.)

A politikai nyomozók szerint BJ nemcsak a Mos-oi együttes dalszövegeinek a mutogatásával, hanem más módon is rágalmozó kijelentéseket tett Romániára. Mint az itt közölt dokumentumokból kiderül, BJ ezt azzal követte el, hogy többször szóba hozta a romániai magyarok helyzetét, amelyről személyes ismeretei is voltak. Ezek a „vadász” 1988 elején kiderültek különösen abszurdak, mert az erdélyi magyarok elnyomása ekkor már általános beszédtema volt - erre az itt közölt iratok is utalnak. Ismert volt az a támadássorozat, amelyet a román vezetés indított a háromkötetes Erdély-történet ürügyén Magyarország ellen. Ezzel kapcsolatban a magyar kormány és az MTA nyilatkozatban utasította vissza a román vadakat. Az sem volt titok, hogy a nyolcvanas évek második felében évről-évre mind több romániai magyar menekült érkezett az országba, akiknek a megsegítésére 1988 februárjában tárcaközi bizottságot hozott létre a magyar kormány. Már folyt a BJ elleni eljárás, amikor Ceausescu bejelentette, hogy a településszerkezet-átalakítási program keretében tíz év alatt közel kétezer falut számolnak föl. A magyar falvak megsemmisítésének terve ellen már a hazai hivatalosság (többek között a KISZ és a SZOT, majd az Országgyűlés) is tiltakozását fejezte ki, mire válaszul a román vezetés bezárta a kolozsvári magyar főkonzulátust. **1988 júniusában pedig már 70-80 ezren tüntettek a Hősök terén a romániai falurombolás ellen.**

Magyarországra is eljutott az 1987. novemberi brassói munkásfelkelés híre, amelyet csak katonai erő bevetésével tudtak leverni. A magyar értelmiség 1988. január 1-én nyilatkozatban ítélte el a Ceausescu-rendszert, és biztosította szolidaritásáról a diktatúra ellen küzdőket. Február 1-én a budapesti román nagykövetségnél került sor Ceausescu-ellenes tüntetésre. A BJ ügyében keletkezett iratok tanúsága szerint ennek a híre Tatabányára is elért, és beszédtema volt a diákok között. A főváros közelsége folytán értesülhettek az 1987. június 16-i és október 23-i ellenzéki megmozdulásokról is, feltehetően ezért mondhatta társainak BJ, hogy március 15-én még nagyobb tüntetésre kerül majd sor. Az állambiztonsági szervek is így gondolták, hiszen márciusban számos ellenzéki személy lakásán tartottak házkutatást, az ünnep reggelén pedig több ismert ellenzéki vezetőt is preventív őrizetbe vettek. Magát a tüntetést - amelyen 10-15 ezer ember vett részt - azonban nem zavarta szét a rendőrség.

Az ügy dokumentumai arra is utalnak, hogy 1988 elején már általános volt az elégedetlenség: „a buszon és az utcán járva hallom, hogy az emberek mennyire el vannak keseredve” - vallotta BJ a kihallgatása alkalmával. A társadalom többségének persze nem lehetett pontos képe az ország valós gazdasági helyzetéről, az eladósodás mértékéről, az államháztartás hiányáról, ám a kedvezőtlen helyzet következményeit egyre inkább érezkelni lehetett. 1987-ben megállt a reálberek növekedése, miközben az árak egyre inkább emelkedtek. (Ennek üteme olyannyira gyors volt, hogy éppen BJ ügyével egy időben, 1988 áprilisában eltörtölték az áremelések bejelentésének kötelezettségét.) A munkanélküliség „hivatalos” elismeréseként 1987 nyarán bevezették a „közhatalmú munkát”, 1988 elején a fővárosban foglalkoztatás-szervező bizottság alakult abból a célból, hogy a munkanélkülivé vált dolgozóknak segítséget nyújtson az álláskeresésben, majd ősszel a kormány bejelentette a munkanélküli segély bevezetését. Komárom megyét különösen érzékenyen érintette, hogy 1988. februárjában Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettes bejelentette több, veszteségesen működő szanatóriumát - közte a Tatabányai Szénbányák Vállalat több bányüzemét is - szanálnak. Ez év nyarán már a SZOT is bírálta a kormányt a dolgozókat sújtó ár- és kamatemelések miatt, majd augusztusban a mecsei bányavidékén sztrájkra is sor került.

Az ügyben keletkezett dokumentumokat 20 év távlatából olvasók számára persze könnyű - így utólag - az időszak történéseit a rendszerváltás előtörténeteként, vagy magának a rendszerváltás folyamatának a részeként értelmezni. A tüntetések sorozata, az „alternatívák”, majd ellenzékiek nevezett szervezetek alakulása (BJ ügyének kezdete és lezárása között alakult meg pl. a Fiatal Demokraták Szövetsége és a Szabad Kezdeményezések Hálózata) ugyan már a kortársak számára

is a rendszer puhulásának, lassú eróziójának a tünete volt, ám mindezek a történések csak később váltak egy belőlük megkonstruált rendszerváltozás-történet részeivé.

1988 tehát csak 1990 felől nézve szemlélhető a rendszerváltás hajnalának. Ám éppen ez a nézőpont, az időbeli távlat eredményeként válik szembeötlővé bizonyos szavak, kifejezések jelentésének átalakulása, egyesek szinte teljes kiüresedése. Utólag már-már komikus, hogy a nyomozást megszüntető határozat indoklásában többek között az szerepel, hogy BJ fiatal kora miatt tévesen használ fogalmakat, pl. reform helyett rendszerváltozást. 1987-1988-ban a közbeszéd talán leginkább használt kifejezése volt a reform: „Kádáréktól a lakitelkieken és a reformközgazdászokon át a kemény ellenzékiig mindenki csak ezt a szót használta, ugyanakkor a maga jelentéskülönbözőségében végül is pusztá fedőnév volt.” A hatalom és annak politikai rendőrsége persze ekkor még hallani sem akart rendszerváltozásról, a reformok az államszocialista rendszer megerősítését és megmentését célozták - mind kevesebb sikerrel.

Alig több mint másfél év múltán az állampárti reformátorok olvasatában minden megváltozott: a 25 éve tartó permanens reformidőszak szinte szervesen nőtt bele a rendszerváltásba, sőt, elsősorban a pártállami reformok (és a párton belüli és kívüli reformértelmezések) biztosították az átmenet békés voltát. A rendszermentő reformok története tehát mégsem vált kudarc történetté, hanem - a reformerek minden akkori elképzelése ellenére - az egész rendszerváltás előkészítőjévé és előzményévé magasztosultak. Innen nézve BJ - feltehetően éppen fiatal korából fakadóan - sokkal inkább felismerte az idők szelét, mint a megyei rendőrség állambiztonsági szerve.

Források

A Komárom megyei állambiztonsági szerv jelentése BJ szakközépiskolai diák államellenes kijelentéseiről

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Szerve

Tárgy: BJ t-i
lakosról

JELENTÉS

Tatabánya, 1988. március 07.

Tudomásomra jutott, hogy BJ [...] a tatabányai 314. sz. Szakmunkásképző Intézet és Erősáramú Szakközépiskola IV. éves tanulója, T. [...] szám alatti lakos az 1987/88-as tanévtől kezdődően iskolájában, az óráközi szünetekben társadalmi rendszerünket és a kommunistákat becsmérlő kijelentéseket tett. Pontosán meg nem határozható időpontokban osztálytársai jelenlétében arról beszélt, hogy rövidesen rendszerváltozás lesz, és akkor „a kommunistákat fogják legelőször kivégezni”. Arról is beszélt, hogy [a] budapesti román nagykövetség előtt lezajlott tüntetés csak főpróba volt, szerinte március 15-én olyan tüntetés lesz, amely rendszerváltozást eredményez. Adataink szerint ilyen jellegű kijelentéseit olyan gyakran hangoztatja, hogy egyes megnyilvánulásait már nem lehet pontos időponthoz kötni. A fentiekben túlmenően olyan beat-számok versszövegeit adta át elolvasásra osztálytársainak, amelyek alkalmasak a cigánység vonatkozásában gyűlöletkeltésre. (Pl.: „Cigánymentes övezet”).

A rendelkezésre álló adatok alapján BJ alaposan gyanúsítható a Btk. 269. §-ba ütköző „közösség megsértése vétségének” elkövetésével. Ezért javasolom nevezettel szemben a büntető eljárást megindítását.

Tanúk: ZZ Tatabánya [...]
VA Oroszlány [...]
SZA T[ata]bánya [...] és
DI Tatabánya [...] szám alatti lakosok.

Mezei János r. szds.

Egyetérték:

Nagy Lajos r. szds.
osztályvezető

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193, 5. Gépelt egykorú másolat Nagy Lajos és Mezei János rendőr századosok aláírásával.]

BJ gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyve

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
ÁB Vizsgáló Szerve
Szám: 210-bü/5/1988.

Jegyzőkönyv
gyanúsított kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének alapos gyanúja miatt BJ gyanúsított kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Komáromi út 2. szám fsz. 2. ajtó alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 14. napján.

JELLEN VANNAK:

Tausch László r. alezr. BJ
Mezei János r. szds. az eljárásban részt vevő személy és képviselője
a hatóság tagjai

Gyanúsított személyi adatai:

1. Családi és utóneve (személyi szám): BJ [...]

Önt a Be. 132. § (1) (4) bek. Alapján gyanúsítottként hallgatom ki, mert az alábbi bűncselekmény(ek) elkövetésével alaposan gyanúsítható (az elkövetett cselekmény/ek/ rövid leírása, a vonatkozó jogszabályok megjelölésével):

A nyomozó hatóságok rendelkezésre álló adatok szerint Ön alapos gyanúsítható a Btk. 169. §. 2. bek[ezdés]be ütköző sértő, lealacsonyító kifejezések használatával elkövetett közösség megsértése vétségének elkövetésével. A rendelkezésre álló adatok szerint iskolatársai előtt több alkalommal tett ellenséges tartalmú kijelentéseket: „Rövidesen rendszerváltozás lesz, és a kommunistákat fogják először kivégezni.” „Március 15-én olyan tüntetés lesz, amely rendszerváltozást eredményez”, stb.

A gyanúsítást megértem, ellene panasszal nem élek, mert a terhemre rótt cselekményt elkövettem.

[popup title="[...]" format="Default click" activate="click" close text="Életrajzi adatok.]

Gyanúsított vallomása:

Az Erősáramú Szakközépiskolát 1987. október végén, november elején kezdtem el, mert előzőleg a szakmunkásképző befejezése után pár hónapot dolgoztam; a Szakközépiskolába lényegében egy összeszokott kollektívába kerültem be, ahol mint idegen, nehezen találtam meg a helyem, és úgy éreztem, hogy nem is nagyon akarnak befogadni. Az ezzel kapcsolatos kisebbségi érzésemet úgy próbáltam levezetni, hogy meggondolatlanul fecsegtem, nagyképűsködtem és így számoltam

azzal, hogy osztálytársaim felfigyelnek rám, illetve befogadnak.

Igy adódhatott, hogy - bár nem szándékosan - de elkövettem a terhemre rótt cselekményt. Emlékezetem szerint még 1987 év eselő felében, azaz a 3. évfolyam vége felé volt, hogy osztályomban egy rendőrtiszt osztályfőnöki órát tartott. Ennek keretében különböző bűncselekmények között beszélt a közösség megsértése vétségéről is. Elkövetési módként példaként említette a CPG és a Mosoly [sic!] együttes számait, köztük konkrétan megemlítette a „Cigánymentes övezet” c. számot. Nekem ekkor már birtokomban volt egy pár lapra leírva, illetve leskiccelve ezeknek a számoknak a szövegei. A szövegeket nem én írtam, hanem egy ismerősömtől kaptam, SJ t-i lakostól.

Mivel osztálytársaim közül egyik-másik tudta, hogy nálam van ez, kérték, hogy mutassam meg. Én egy pár osztálytársamnak, akik odajöttek, megmutattam, de utána el is tettem, elvittem őket haza, és megsemmisítettem. Ezt követően előfordult még, hogy kérték tőlem ezeket a szövegeket, de nem adtam oda, mert részben már nem voltak meg, másrészt rájöttem, hogy bűncselekményt követnék el.

A fentiek kivételével még el kívánom mondani, hogy az 1987/88-as tanévben főleg 88. januártól kezdődően többször beszéltem arról, hogy tüntetések lesznek, melyekkel kísérletet tesznek a rendszerváltozásra. Egy esetleges rendszerváltozás esetén a kommunistákat fogják először kinyírni.

Az osztályban beszédtem volt a Román Nagykövetség előtt lezajlott tüntetés. A témát nem én vetettem fel. Szóba került még az is, hogy több országban volt tüntetés a román külképviseleti szervek előtt, és ha jól emlékszem, annyi megjegyzést tettem, hogy március 15-én sokkal nagyobb tüntetés lesz.

Engem az országban kialakult nagyon kedvezőtlen helyzet inspirált ezekre a gondolatokra, kijelentésekre, meg az, hogy a buszon és az utcán járva hallom, hogy az emberek mennyire el vannak keseredve; az is igaz, hogy rendszeresen hallgattam a Szabad Európa Rádiót és az Amerika Hangját is. Ezek dicsőítik az ottani életformát, és kipellengérezik a mi országunk hibáit.

Kijelentéseim és megnyilvánulásaim időtartamát és időszerűségét tekintve, igaz, nem voltak rendszeresek, hanem úgy reagáltam le, ahogy a témák adódtak és felvetődtek, mindenestre az igaz, hogy ezeket a kijelentéseket több alkalommal megismételtem, egy-egy újra meg újra felmerülő téma vonatkozásában.

A sok beszélgetés arra inspirált, hogy kíváncsiságból március 15-én felmenjek Budapestre, de tekintettel erre a büntető eljárásra, meg egyéb körülményekre is, meggondoltam magam, és nem megyek.

Kihallgatását megszakítom.

Tausch László r. alezredes

Mezei János r. szds.

Ipolyi Árpád r. tzls.

BJ

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 7-9. Gépelt eredeti, Tausch László, Mezei János, Ipolyi Árpád és BJ aláírásával.

Tanúkihallgatási jegyzőkönyvek

a.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Vizsgálati Szerv
Szám: 210-bü/5/1988.

Jegyzőkönyv
tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben SZA tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya Sárbereki ltp. 303. szám fsz. 4. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 14. nap 13 óra 48 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr.

SZA

Ipolyi Árpád r. tzls.

hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: SZA [...]

Tanúként fogom kihallgatni BJ t-i lakos ellen indított bűnügyben.

Figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzás a törvény bünteti.

1986. novemberében került az osztályba BJ, eléggé furcsán és zárkóztan viselkedett. Osztályunk, mivel a vidékek lakosoknál fogva amúgy sem összetartó, heterogén, nem tudta megérteni és befogadni sem őt. Nyugodtan állíthatom, hogy most sincs vele baráti viszonyban különösképpen senki. Leginkább SZ áll hozzá közelebb. Én nem is nagyon figyelek rá, mert a magatartása eléggé idegen tőlem.

Emlékezetem szerint 1987-ben a tanév végén, úgy május-júniusban lehetett, megjelent az osztályban gépelt papírlapokkal, melyen a CPG-nek, egy olyan zenekarnak, amit én sem azelőtt, sem azóta nem hallottam, a szerzeményeit mutatták be. Ezt követően és ezeknek a tartalmát tekintve, mert cigány és Románia ellenes volt, én még inkább távortartottam magam tőle.

Tanúvallomásom további részében el tudom mondani, hogy talán jobban kellett volna rá figyelnem, de engem nem érdekelt soha, amit BJ csinált és mondott, egyáltalán nem figyeltem rá. Azt is el tudom mondani, hogy az iskolában sokat foglalkozott a romániai helyzettel, engem ez sem érdekelt, mert én jártam Romániában és tudom, mi van ott.

Megértve a tanúvallomás és a hamistanúzás törvényes következményeire történt figyelmeztetést, kijelentem, hogy az ügygel kapcsolatban mást elmondani nem tudok, a felvett jegyzőkönyv a vallomást helyesen tartalmazza, melyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

K. m. f. t.

Tausch László r. alezr.

SZA

Fővizsgáló

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 14. Gépelt eredeti Tausch László és SZA aláírásával.

b.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Vizsgálati Szerv
Szám: 210-bü/5/1988.

Jegyzőkönyv
tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben ZZ tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Népköztársaság utca 42. szám II. em. 3. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 14. nap 14 óra 10 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr.

ZZ

Ipolyi Árpád r. tzl.

hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: ZZ [...]

Tanúként fogom kihallgatni BJ t-i lakos ellen indított bűnügyben.

Figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti.

A hamistanúzás törvényes figyelmeztetését megértettem, az ügygel kapcsolatban a következőket tudom elmondani:

Az 1986/87-es tanévben került hozzánk BJ. Nem egy kitűnő tanuló, de érdeklődő típusú ember, aki rendszeresen figyeli a politikai eseményeket, újságot olvas. 1987. február vagy márciusban, már nem emlékszem pontosan, az osztályunkban volt egy állambiztonsági témájú osztályfőnöki óra, ahol többek között olyan beat-együttesekről is volt szó, köztük a CPG-ről, akiknek dalszövegei kimerítik a bűncselekmény tényállásait. Ezt követően nem sokkal BJ behozott néhány géppel írt papírt, amin ennek az együttesnek a dalszövegei voltak, és odaadta az osztályunkban olvasni, majdnem mindannyian el is olvastuk, mert kíváncsiak voltunk, milyen is lehet ez a szöveg. Miután elolvastuk a papírokat, B összeszedte őket és elvitte haza. Ebben a tanévben több alkalommal voltak politikai jellegű megnyilvánulásai. Az egyik ilyen volt, hogy az újságban megjelent egy cikk és egy fénykép arról, hogy a Román Nagykövetség előtt néhány ember tüntetett, arra kapacitálják a népet, mert olyan rosszul élnek kint a magyarok. Az újságban megjelent cikkkel kapcsolatosan BJ megjegyezte, hogy március 15-én nagyobb tüntetés is lesz. Pontosán nem emlékszem rá. De azt tudom, hogy rendszeresen több alkalommal tett kommunistaellenes kijelentést. Ezeknek a kijelentéseknek a pontos szövegére sem emlékszem, de olyasmi volt, hogy a kommunisták tették tönkre az országot stb.

Azt is el kell mondanom, hogy nem figyelt rá senki, és nem is vettük komolyan. Több alkalommal szóltunk neki, nem csak én, mások is, hogy tartsa meg a megjegyzéseit, a „hülyeségeire” nem vagyunk kíváncsiak. Engem különösen zavart, hogyha minden hülyeséget összebeszél. Padtársa vagyok.

Mást az ügygel kapcsolatban elmondani nem tudok, a felvett jegyzőkönyv a vallomásumat tartalmazza, amit elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

Tausch László r. alezr.

Ipolyi Árpád r. tzl.

ZZ

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 15. Gépelt eredeti Tausch László, Ipolyi Árpád és ZZ aláírásával.

c.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság

Állambiztonsági Vizsgálati Szerv

Szám: 210-bü/5/1988.

Jegyzőkönyv

tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben DI tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya II. Réti út 87. VI/4. alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 14. nap 15 óra 05 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr.

DI

Ipolyi Árpád r. tzl.

hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: DI [...]

Tanúként fogom kihallgatni BJ t-i lakos ellen indított bűnügyben.

Figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti.

A hamistanúzásra való törvényes figyelmeztetését megértettem, az ügygel kapcsolatban a következőket tudom elmondani:

BJ 3.-ban jött az osztályba, osztályunk eléggé heterogén, nehezen illeszkedett bele, de ennek legfőképpen ő volt az oka, főleg nézetei miatt. 1987. tavaszán egy osztályfőnöki órát követően, amelyet éppen erről a témáról a főkapitányság egyik tisztje tartott, BJ behozta az osztályba a CPG együttes legépelet dalszövegeit, ezt az osztályban mindenki elolvasta, nyilvánosan nem beszéltek meg, de az osztályban kialakult baráti csoportok biztosan megvitatták. Mi is beszélünk róla egymás között, de egyértelműen ostobaságnak tartottuk. Tudomásom szerint ezeket az irományokat B csupán egy alkalommal hozta be. A CPG kazetta, illetve a gépelet szövegek forrásáról nem beszélt. Elolvasás után visszaadtuk neki és elvitte haza, azóta sem volt ilyen, hogy behozott volna valamit. El kell mondani továbbá, hogy kedvenc tantárgya a történelem, és a történelmen belül kimondottan Románia. Annyira tájékozott a román történelemben, hogy alkalmasint történelemórákon vitatkozik a tanárral is egy-egy kérdést illetően, főleg Erdélyt [!] és a romániai magyarság helyzetére vonatkozóan. Szemléletmódja nacionalista, teljesen Chausescu-ellenes [!] és legfőképpen az a baj, hogy ezért kommunistaellenes is. Az egyes személyek által elkövetett hibákat nem választja külön, hanem Csaucescut [!] is a kommunisták rovására írja. Hasonlóan nyilatkozott akkor, amikor a román követség előtt Budapesten néma tüntetés zajlott le, tájékoztatta az osztályt arról, hogy más szocialista országokban is volt tüntetés, és hogy március 15-én olyan nagy tüntetés lesz Budapesten. Azt, hogy milyen nagy, azt nem mondta, de valahogy úgy került szóba, hogy majd meglátjuk, mi lesz március 15-én, Budapesten. A dolgok megértése és teljes megvilágítása érdekében el kell mondanom, hogy ez nem úgy zajlik le, hogy az osztály egésze elé kiáll és magyaráz, hanem egy-egy csoportot vesz célba és azokkal folytat hosszas beszélgetéseket egy-egy ilyen politikai jellegű dologról. Nem használ túl drasztikus kifejezéseket, de abszolút kommunistaellenes, mert pl. hajlandó elmagyarázni bármikor bárkinek, hogy ez az ország miért tart itt gazdaságilag, és hogy ezért senki más, csak a kommunisták a felelősek. Részletesen ki tudja fejteni a magyar külpolitika rossz oldalait, a belpolitika hátrányait, annak ellenére, hogy erre nincs kiképezve, és nagyon fiatal ember, már korát abszolút tekintve. Jellemző volt az osztályra, hogy a legnagyobb része nem figyelt rá különösképpen, nem törődtek vele, csupán két fiú, SZ és VA tartottak még ezután is komoly kapcsolatot vele, e kapcsolat meghatározása, a „komoly” szó annyit jelent, hogy többet vannak vele, mint az osztály többi tagja.

Mást az ügygel kapcsolatban elmondani nem tudok, jegyzőkönyv a vallomásumat tartalmazza, amit elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

(Tausch László)

(DI)

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 16. Gépelt eredeti Tausch László és DI aláírásával.

d.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság

Állambiztonsági Vizsgálati Szerv

Szám: 210-bü/5/1988.

Jegyzőkönyv

tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben VA tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Komáromi utca 2. fsz. 2. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 22. nap 15 óra 10 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr.

VA

Ipolyi Árpád r. tzls.
hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: VA [...]

Tanúként hallgatom ki BJ ellen indított bűnügyben.

Figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti.

Figyelmeztetést megértettem, tudomásul veszem, hogy az üggyel kapcsolatosan a következőket tudom elmondani:

BJ-sal egy osztályba járok, különösképpen nem érdekelnek a dolgai, de arra határozottan emlékszem, hogy március 15-e előtt valamikor, pontosan elmondani nem tudom, egy alkalommal a következő kijelentést tette: „lehet, hogy felnézek 15-én Pestre, megnézem, milyen buli lesz ott”. Előfordult egy alkalommal történelemórán, hogy amikor Romániáról tanultunk, BJ felállt és elmondta, hogy Romániában a nemzetiségieket, főleg a magyarokat elnyomják. Ezt onnan tudja, hogy neki vannak rokonai Romániában, volt is náluk látogatóban, személyes élménye van, pl. hozta fel, hogyha valahol valaki elvégez egy főiskolát vagy egyetemet, és magyar, el akar helyezkedni, akkor nem a magyar lakta területen hagyják, hanem az ország másik végébe[n] biztosítanak neki munkát.

El tudom továbbá mondani, hogy tavaly, amikor járt nálunk egy rendőrtiszt, s állambiztonsági osztályfőnöki órát tartott, szóba került a CPG együttes, s annak néhány olyan száma, amely törvénybe ütközik. Ezután valamikor, nem emlékszem pontosan, BJ behozta ezt a dalszöveget, és mutogatta, engem nem érdekelt, nem olvastam el. Ezek közül a dalok közül én csak a Cigánymentes övezetet ismerem, melyet Friderikusz Sándor Szigorúan nyilvános c. könyvében említ meg.

Mást nem mondhatok, a felvett jegyzőkönyv a vallomásomat helyesen tartalmazza, elolvasás után helybenhagyólag aláírom.

VA

Tausch László r. alezr.
Fővizsgáló

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 17. Gépelt eredeti Tausch László és VA aláírásával.

e.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Vizsgáló Szerv
Szám: 210-bű/5/1988.

Jegyzőkönyv
tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben FI tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Komáromi utca 2. fsz. 2. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 28. nap 9 óra 05 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr.

FI

Ipolyi Árpád, Mezei János

hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: FI [...]

Tanúként hallgatom ki BJ ellen indított bűnügyben, figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti.

A figyelmeztetést megértettem, tudomásul veszem, a feltett kérdésekre az alábbiakat tudom elmondani:

BJ-t T. községből ismerem, fiatalabb vagyok nála két évvel, de maga a hely nem nagy volta és a szűk szórakozási lehetőségekből eredően minden fiatal ismeri egymást. Mivel én Esztergomba járok iskolába és ott kollégiumban lakom, ezért csak hétféteken járok haza, és ilyenkor szoktunk találkozni moziban, illetve mozi után a helyi vendéglőben. Mozi után általában 10-15-en szoktunk összejönni, mindenféléről beszélgetünk, köztük zenéről is, de nem emlékszem olyan esetre, hogy BJ akár egy esetben is említést tett volna a CPG-kazettáról, vagy arról, hogy ezek a számok neki le vannak írva. Ezekről a dolgokról csak utólag értesültem, amikor Bnééknél megtörtént a házkutatás. Ekkor hallottam arról is, de csak pletyka-szinten, hogy azért van az egész eljárás, mert B március 15-én Budapestre akart utazni. Ezt a szándékát én előzőleg tőle nem hallottam.

Mivel B nemigen tudott beilleszkedni a mi társaságunkba, csak ritkán beszélt, illetve beszélgetett politikai jellegű dolgokról, csak egy esetről tudok, ez kb. 1988. januárjában volt, BJ Romániában járt, és ezt követően arról beszélt, hogy ott milyen nehéz a magyarok életkörülménye. Egy példát említett, hogy állítólag megöltek egy fiút, mert magyarul beszélt az utcán. Egyéb politikai jellegű kijelentéséről vagy megnyilvánulásáról nem tudok. Én konkrétan nem tapasztaltam, de hallomásból tudom, hogy BJ szeretet nagyképszerűsködni, feltűnősködni, de ha figyelmeztetik, akkor meghunyászkodik, visszavonul és zárkózott lesz. Nem tudom, hogy B miért viselkedik így, mert a faluban közismert, hogy a szülők igyekeznek fiúkat rendes életmódra, normális viselkedésre nevelni. Feltehetően B a szüleit is félrevezeti, mert ezt is csak hallomásból hallottam ugyan, hogy BJ Romániába a szülei tudtán kívül utazott el. Ezt onnan tudom, hogy a szülők ebben az időben nálunk is keresték B-t. Végezetül el kívánom mondani, hogy ismereteim szerint B-nek kialakult baráti társasága nincs, velem a kapcsolatot csak mint helybeli lakos és volt általános iskolás társunkként tartjuk.

Mást az üggyel kapcsolatban elmondani nem tudok, a jegyzőkönyv az általam elmondottakat helyesen tartalmazza, melyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

Tausch László r. alezr.
fővizsgáló

FI

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 18. Gépelt eredeti Tausch László és FI aláírásával.

f.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Vizsgáló Szerv
Szám: 210-bű/5/1988.

Jegyzőkönyv
tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben MS tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Komáromi utca 2. fsz. 2. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 28. nap 10 óra 40 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr.

MS

Mezei János r. szds.

Ipolyi Árpád r. tzls.

hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: MS [...]

Önt tanúként hallgatom ki BJ ellen indított bűnügyben, figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti. A figyelmeztetést megértettem, tudomásul veszem, a feltett kérdésekre az alábbiakat tudom elmondani:

BJ-t T-ből ismerem, de ismerem még Oroszlány 312. sz. Szakmunkásképző Iskolából is, mivel én jelenleg III. éves vagyok, B pedig a 85/86-os tanévben végzett. Ismeretségünk csak felületes volt, illetve jelenleg is az, mivel B bent lakott a kollégiumban, én pedig bejáró voltam. Arról, hogy B-nek rendőrségi ügye van, még március 14-én este hallottam, egy idős bácsi kérdezte, hogy nem tudom-e, miért vitték el a rendőrök B-t. Ez a bácsi említette azt is, hogy B „forradalmat” akar. Én meg voltam döbbenve, hiszen felületes ismeretségünk ellenére azért szoktunk beszélgetni, de soha ilyen jellegű megnyilvánulást önála nem tapasztaltam. Arról sincs tudomásom, hogy BJ-nak CPG-kazettája lett volna, vagy írásban meglették volna neki ezek a számok. Erről csak most értesültem, illetve most hallottam először. A számok szövegét ismerem, mert régebben nekem is meg volt ez a kazettám, de azt kb. egy évvel ezelőtt a nővérem felszólítására megsemmisítettem, illetve letöröltem. Ismereteim szerint B-nek a faluban különösebb baráti köre nincs, néha-néha szoktunk találkozni véletlenül moziban, vagy a helyi vendéglőben. Egyetlen olyan megnyilvánulására emlékszem, amit esetleg politikai jellegűnek lehetne mondani, kb. 1987. októberében romániai útjáról hazatérve B azt mesélte, hogy ott egy fiatal fiút azért szűrték le az utcán, mert magyarul beszélt. De ezt a témát sem fejtegette ki konkrétan. Határozottan kijelentem, hogy olyan megnyilvánulást vagy kijelentést B részéről nem tapasztaltam, amely az előbb említett idős bácsi megnyilvánulását a forradalomra vonatkozóan magyarázná, vagy értelmezné. Mászt az üggyel kapcsolatban elmondani nem tudok, a jegyzőkönyv az általam elmondottakat helyesen tartalmazza, melyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

Tausch László r. alezr.
Fővizsgáló

MS

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 19. Gépelt eredeti Tausch László és MS aláírásával.

g.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Vizsgáló Szerv
Szám: 210-bű/5/1988.

Jegyzőkönyv
tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben ... tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Komáromi utca 2. fsz. 2. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 28. nap 10 óra 05 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr. SJ
Mezei János r. szds. Ipolyi Árpád r. tzls.
hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: SJ [...]

Önt tanúként hallgatom ki BJ ellen indított bűnügyben, figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti.

A figyelmeztetést megértettem, tudomásul veszem, a feltett kérdésekre az alábbiakat tudom elmondani:

BJ-t T. községből ismerem, nem vagyunk szoros baráti kapcsolatban, más társaságom van. Különösképpen nem is foglalkoztam vele soha, de ha valamit akart, akkor mindig meg tudott találni, mert ismerte azokat a helyeket, edző-terem, mozi, diszkó, ahová mi járunk. Kb. 2, két és fél éve történt, hogy egy alkalommal beszélgettünk, általános dolgokról, zenéről, különböző irányzatokról, sportról, és így került fel a CPG együttes is. BJ ott ült a beszélgetésnél, megkérdezte, hogy van-e nekem ilyen kazettám, vagy szövegem. Én még győri diák-koromban kaptam két CPG-kazettát, az egyik nagyon rossz minőségű felvétel volt, a másik tűrhető, otthon a szöveget egy példányban lemásoltam. Jóval később történt a B-vel ez a beszélgetés, és ezt az egy példányos lemásolt szöveget adtam én oda, nem adta vissza, én el is feledkeztem róla. Különösen azután, mikor megtudtam, hogy FI barátommal a rendőrség beszélgetett CPG témában, ekkor már csak az egyik kazettám volt meg, mert a rossz minőségűt letöröltem és mászt vettem rá, amikor tudomást szereztem erről a beszélgetésről, a másik kazettát is megsemmisítettem, úgy hogy más zeneszámot vettem rá. Erről az írott papírról el is feledkeztem.

1988. március 14-én este az edzőteremben felkeresett BJ, közölte, hogy volt náluik házkutatás, valószínűleg engem is fel fognak keresni.

Én úgy éreztem, hogy nyugodtan állhatok elé bármilyen kérdésnek, amit tudtam, azt elmondtam. BJ-sal amúgy sem tartunk fenn szoros baráti viszonyt.

Mászt az üggyel kapcsolatban elmondani nem tudok, a jegyzőkönyv az általam elmondottakat helyesen tartalmazza, melyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

Tausch László r. alezr.
Fővizsgáló

SJ

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 20. Gépelt eredeti Tausch László és SJ aláírásával.

h.

Komárom megyei Rendőrfőkapitányság
Állambiztonsági Vizsgáló Szerv
Szám: 210-bű/5/1988.

Jegyzőkönyv
tanú kihallgatásáról

Készült a Komárom megyei Rendőrfőkapitányságon a Btk. 269. § (2.) bek.-be ütköző közösség megsértése vétségének elkövetésével alaposan gyanúsított BJ ellen indított bűnügyben MÁ tanú kihallgatása alkalmával a Tatabánya V. Komáromi utca 2. fsz. 2. ajtószám alatti hivatali helyiségében 1988. év március hó 28. nap 10 óra 40 perckor.

JELEN VANNAK:

Tausch László r. alezr. MÁ
Ipolyi Árpád r. tzls.
hatóság tagjai

az eljárásban részt vevő személy és képviselője

A tanú [...]: MÁ [...]

Önt tanúként hallgatom ki BJ t-i lakos ellen indított bűnügyben. Figyelmeztetem igazmondási kötelezettségére, mert a hamistanúzást a törvény bünteti.

1986. novemberében került az osztályba BJ, odakerülése óta én vagyok az osztályfőnöke. Matematikát tanítok, és elsősorban ennek kapcsán tudom lemérni a tanuló értelmi képességeit, az órán tanúsított magatartása alapján.

A viszonyát hozzám és a tantárgyhoz. Jó értelmű képességű, közepes szorgalmú tanulónak tartom, elsősorban a humán tárgyak érdeklik, a matematikát nem szereti, közepes minősítést kapott.

Áttanulmányoztam BJ terhére rótt Btk. 269. §-ba foglalt bűncselekmény jellemzőit és a házkutatás során nekem bemutatott dalszövegeket. Ennek alapján el tudom mondani, hogy BJ valóban elkövette a terhére rótt cselekményt, bár politikailag ellenséges magatartásával [sic!] sem nekem, sem a tantestületnek nem volt

tudomása. Az is igaz, hogy igen nagy leterheltséggel vagyunk, még mint osztályfőnöknek is kevés időm jut a saját osztályomra, mert 30 matematika és fizika órát adok le egy héten.

Annál is inkább jelentős a tájékoztatásom, mert a tantestületben is különböző nézetek és vélemények keletkeztek magáról a büntető eljárás megindításáról. Nem tudtuk, hogy mi van, nem voltunk teljes mértékig tisztában azzal, hogy mivel gyanúsítják B.J-t. Így most már érthető és világos, bár megoszlanak a vélemények, már az osztályon belül. Annak ellenére, hogy az elmúlt évben kaptak a gyerekek állambiztonsági jellegű tájékoztatást, és a kint lévő rendőrtiszt hasonló dolgokra felhívta a gyerekek figyelmét, feltétlenül figyelemre méltó, hogy ezt figyelmen kívül hagyva B nem korrigálta magatartását.

Ismereteim szerint családi viszonyai rendezettek, szülei rendszeresen érdeklődnek utána. Érzékeny lelkületű gyerek, gyorsan reagál, különösen, ha úgy érzi, hogy őt bántás éri.

Biztos vagyok abban, hogy egyáltalán nem voltak tisztában, főleg B nem, cselekedeteinek következményeivel. Bízom abban, hogy ennek a sajnálatos eljárásnak levonja a megfelelő következtetéseit, s nem követ el törvénybe ütköző cselekményt. Mászt az ügygel kapcsolatban elmondani nem tudok, a felvett jegyzőkönyv vallomásmat helyesen tartalmazza, elolvasás után helybenhagyólag aláírom.

MÁ

Tausch László r. alezr.
Fővizsgáló

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 21. Gépelt eredeti Tausch László és MÁ aláírásával.

Ügyészségi határozat BJ elleni nyomozás megszüntetéséről

Tatabányai Városi Ügyészség
B. 10.355/1988/1. szám

HATÁROZAT
a nyomozás megszüntetéséről

A közösség megsértésének vétsége miatt BJ ellen indított bűnügyben.

BJ[...]

gyanúsított ellen indított nyomozást a Be. 139. § (1) bekezdés c) pontja alapján - a Btk. 36. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból, mert a cselekmény elbírálásakor olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés is szükségtelen -

megszüntettem,

és a gyanúsítottat a Btk. 71. § (1) bekezdése alapján

megrovásban

részesítem.

A nyomozás során bűnügyi költség nem merült fel.

A határozat 1 példányát BJ gyanúsítottnak megküldöm azzal, hogy a határozat ellen a Be. 148. § (1) bekezdése alapján panasznak van helye, amelyet a közléstől számított 8 napon belül a Komárom Megyei Főügyészséghez címezve, a Tatabányai Városi Ügyészségen tehet meg.

INDOKLÁS:

A gyanúsított a 314. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és Erőssáramú Szakközépiskola tanulója. Élénk érdeklődést tanúsít a jelenleg folyó reformfolyamatok iránt, rendszeresen újságokból, televízióból tájékozódik a napi politikai eseményekről. Az osztályában kevés emberrel tart kapcsolatot, de ezekkel is inkább a sportról vagy zenéről tud beszélgetni. Osztálytársai néha érdeklődtek tőle, ő a válaszaiban azokat az ismereteket próbálta meg átadni nekik, amelyeket a televízió, rádió, újság híreiből megszerzett. Néha tévesen használt fogalmakat (pl. reform helyett rendszerváltozást), amelyeket aztán osztálytársai, akik még ennyire sem tájékozottak, mint ő, félreértették és félremagyarázták. A szocializmussal, mint társadalmi berendezkedéssel nincs problémája, úgy érzi, hogy a most folyó reformfolyamat helyes és szükséges. Osztálytársainak csak arról beszélt, hogy azokat az embereket kell eltávolítani, akik csak haszonlesésből vallják magukat kommunistának.

Osztálytársai közül kb. 4-5 főnek más népcsoportot sértő iratot mutatott meg. Cselekményével megvalósította a Btk. 269. § (2) bekezdés II. fordulata szerint minősülő közösség megsértése vétségét.

Figyelembe véve, hogy a gyanúsított fiatal felnőtt, még nincs kialakult helyes világlépe, ezért cselekményének konkrét következményeit nem láthatta előre. Ehhez hozzájárult még az osztálytársainak félremagyarázása és éretlensége.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a gyanúsított cselekménye elbírálásakor csekély fokon veszélyes a társadalomra és a személyére is figyelemmel, a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés is szükségtelen. (Btk. 36. § II. fordulata.)

A leírtak alapján a nyomozás megszüntetéséről határoztam.

Tatbánya, 1988. május hó 4.

Dr. Legeza Róbert s. k.
vezető ügyész

A kiadmány hitelél:
[olvashatatlan aláírás]

Jelzet: ÁBTL 3.1.9. V-166193 34. Gépelt egykorú másodlat, a Tatabányai Városi Ügyészség körpecsétjével és a kiadmányozó olvashatatlan aláírásával.

Címkék:

[állambiztonság](#) ^[2]

[Románia](#) ^[3]

[börtön](#) ^[4]

[cigányok](#) ^[5]

[Ceausescu](#) ^[6]

Kiadás: 7. évfolyam (2007) 3. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/kozepiskolas_fokon.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/kozepiskolas_fokon.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/allambiztonsag>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/romania>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/borton>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ciganyok>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ceausescu>